

**„Wspieramy rodziny” - Program Lokalnego Systemu Opieki nad
Dzieckiem i Rodziną - Program Aktywności Lokalnej
realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w
Bytowie w latach 2007- 2013**

Na podstawie art.19 pkt. 1 i art. 112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64 poz. 593 z późniejszymi zmianami, Uchwały Nr XII/85/2007 Rady Powiatu Bytowskiego z dnia 29 listopada 2007 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Bytowskim na lata 2007-2013 oraz w oparciu o wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej w powiecie bytowskim powstał Program Aktywności Lokalnej „Wspieramy rodziny”, realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.

Program „Wspieramy rodziny” ma na celu :

- 1) zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej dla rodzin znajdujących się w kryzysie w związku z problemami w wychowywaniu dzieci
- 2) szkolenie kadr i promocja nowoczesnych metod pracy z rodzinami: zespoły interdyscyplinarne, konferencja grupy rodzinnej, szkoła dla rodziców itp.
- 3) utworzenie poradni rodzinnej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie
- 4) zorganizowanie grup wsparcia dla rodziców, którzy nie radzą sobie z problemami wychowawczymi, zapewnienie im pomocy edukacyjnej, terapeutycznej i specjalistycznego wsparcia
- 5) współpracę instytucji pomocowych szczebla powiatu i gmin powiatu bytowskiego na rzecz wzmocnienia rodzin biologicznych w ich opiekuńczej roli w celu jak najszybszego powrotu dzieci do domu.
- 6) rozwój doradztwa i pomocy psychologicznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom
- 7) prowadzenie programu edukacyjno – korekcyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 8) interwencje kryzysowe dotyczące przemocy w szkole, trudności wychowawczych z dzieckiem z zaburzeniami emocjonalnymi, sprawowania opieki rodzicielskiej nad dzieckiem.
- 9) organizowanie spotkań informacyjno-edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie dla różnych grup zawodowych tj.

nauczycieli, pedagogów szkolnych, pielęgniarek, lekarzy, pracowników socjalnych, kuratorów i policjantów.

- 10) umożliwienie uczniom udziału w zajęciach warsztatowych i treningach zachowań służących nabywaniu umiejętności radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia.
- 11) organizowanie społeczności lokalnej i wspieranie jej ku samopomocy.
- 12) wyrównywanie szans rozwojowych dzieci ze środowisk ubogich.
- 13) dostosowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu do indywidualnych potrzeb osób bezrobotnych z uwzględnieniem osób mających szczególne trudności na rynku pracy.
- 14) realizację indywidualnych programów usamodzielniania się wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych w celu przeciwdziałania ich marginalizacji w życiu dorosłym

W ramach Programu Aktywności Lokalnej „Wspieramy rodziny” zostaną utworzone:

1. Powiatowe Centrum Konferencji Grupy Rodzinnej(KGR) przy

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

2. Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

w Bytowie

1.1. Konferencja Grupy Rodzinnej to metoda pracy z rodziną, w której w sposób szczególny wykorzystuje się zasoby i potencjał jaki posiada rodzina.

Konferencja Grupy Rodzinnej jest spotkaniem jak największej liczby członków rodziny i osób bliskich dla rodziny w celu próby rozwiązania problemu jaki się w niej pojawił. Jest szansą daną rodzinie, jako pierwszej instytucji odpowiedzialnej za nią samą, na podjęcie samodzielnej próby zmierzenia się z problemem, często przed podjęciem działań przez pomoc społeczną lub wymiar sprawiedliwości.

Rodzina samodzielnie, korzystając jedynie ze wsparcia koordynatora, przygotowuje spotkanie. Kluczowym elementem metody jest czas, w którym rodzina samodzielnie opracowuje plan rozwiązania problemu bez udziału osób spoza niej.

Konferencje Grupy Rodzinnej są stosowane w wielu różnych dziedzinach życia społecznego, wszędzie tam, gdzie jest angażowana w proces decyzyjny rodzina.

1.2. Cele KGR:

- wzmocnienie rodziny i przygotowanie do podejmowania decyzji i działań w sytuacjach problemowych przez same rodziny,
- wyzwolenie w rodzinie dużo przemyśleń, emocji,
- zaangażowanie jak największej liczby członków rodziny i osób bliskich dla rodziny podstawowej, w której pojawiła się trudna sytuacja, by stworzyć szeroka sieć pomocy dziecku,
- włączenie członków rodziny w stworzeniu planu dla rodziny podnosząc ich motywacje oraz włączając do niego aktualne możliwości systemu,
- położenie dobrych podstaw, w czasie konsultacji z poszczególnymi członkami rodziny pod konstruktywne rozwiązanie problemu
- realizacja celów, które są odpowiedzią na potrzeby rodziny i wymagania systemu,
- uniknięcie rozwiązywania spraw przez sąd,

1.3. Zakładane rezultaty do osiągnięcia dzięki KGR:

- zmniejszenie liczby dzieci korzystających z opieki zastępczej,
- zahamowanie procesów dezintegracji tradycyjnych struktur rodzinnych i wzrastającej ilości młodych ludzi żyjących poza swoją rodziną,
- skrócenie czasu przebywania dzieci poza rodzimą i w zastępczych formach opieki,
- redukcja interwencji ze strony instytucji państwowych,
- wzrost współpracy, współodpowiedzialności społeczności lokalnej, sąsiedzkiej, rodzinnej,
- wzrost odpowiedzialności poszczególnych rodzin za nie same poprzez wypracowanie skutecznych strategii radzenia sobie z problemami, które mogą pojawić się w przyszłości.

1.4. Ocena zasobów niezbędnych do uzyskania założonych celów:

- pracownicy socjalni posiadający wieloletnie doświadczenie zawodowe w każdej z gmin,
- motywacja do podjęcia działań w kierunku pożądaných zmian ze strony rodzin wykluczonych społecznie, w których istnieje zagrożenie

umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych lub rodzinach zastępczych,

- współpraca z przeszkoloną i wykwalifikowaną kadrami – koordynatorzy metody KGR
- porozumienie z **Fundacją „Nadzieja dla Rodzin”** z siedzibą w Toruniu, prowadzącą projekt „Krajowe Centrum Konferencji Grupy Rodzinnej” reprezentowaną przez Pana Jarosława Przeperskiego – dyrektora Zarządu Fundacji, w ramach którego Fundacja deleguje PCPR w Bytowie do wprowadzenia metody KGR w powiecie bytowskim i wspiera wdrażanie metody
- posiadanie siedziby umożliwiającej utworzenie Centrum KGR,

1.5. Program aktywności lokalnej będzie obejmował działania w okresie od **kwietnia 2008r. co najmniej do grudnia 2013 r.**, ponieważ taki jest okres finansowania przez EFS projektu systemowego „Przestrzenie rozwoju”, w ramach którego PAL „Wspieramy rodziny” będzie realizowany.

1.6. Opis i harmonogram planowanych działań w 2008 r.:

- utworzenie Centrum KGR – maj 2008 r.,
- zorganizowanie konferencji prezentującej metodę KGR wśród społeczności lokalnej – maj 2008r.,
- wyłonienie 20 kandydatów na koordynatorów metody – maj 2008r.,
- przygotowanie koordynatorów – maj 2008r.,
- zorganizowanie spotkania informacyjnego dla osób zgłaszających rodziny do pracy metodą KGR – maj 2008r.,
- przygotowywanie rodzin przez koordynatorów do udziału w konferencji rodzinnej – maj – listopad 2008r.,
- konferencje rodzinne – spotkania rodzin biorących udział w projekcie - maj – listopad 2008r.,
- praca osoby zgłaszającej z rodziną według wypracowanego podczas konferencji planu - od czerwca do grudnia 2008r.,
- ewaluacja programu – grudzień 2008r.

Praca metodą KGR i działalność utworzonego przy PCPR w Bytowie Powiatowego Centrum KGR będzie trwała do końca 2013 r., będzie finansowana z EFS w ramach poddziałania 7.1.2.

2.1. Poradnia Rodzinna – punkt zajmujący się prowadzeniem specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, pomocy psychologicznej, pedagogicznej oraz terapii rodzinnej.

2.2. Cele Poradni Rodzinnej

- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne dla dorosłych, młodzieży i dzieci, w tym usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych,
- diagnoza psychologiczna,
- terapia indywidualna i grupowa dorosłych, młodzieży i dzieci w tym wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych,
- mediacje rodzinne,
- psychoterapia rodzinna i małżeńska,
- tworzenie i wspieranie grup samopomocowych i grup wsparcia,
- działalność informacyjna i psychoedukacyjna
- prowadzenie programu edukacyjno – korekcyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie
- prowadzenie edukacji, interwencji kryzysowej i poradnictwa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie

2.3. Rezultaty działalności Poradni Rodzinnej

- zwiększenie dostępności do porad specjalistów i terapii,
- wsparcie rodziców w ich wychowawczej roli
- przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży
- udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz oddziaływania korekcyjne wobec osób stosujących przemoc
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych

2.4. Ocena zasobów niezbędnych do uzyskania założonych celów:

- posiadanie siedziby umożliwiającej utworzenie poradni rodzinnej przy PCPR w Bytowie,

- doświadczenie w realizacji tego typu zadań
- współpraca z kadrami psychologów, pedagogów i terapeutów, którzy są zainteresowani wzięciem udziału w projekcie
- współpraca z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej w powiecie bytowskim, które wezmą udział w rekrutacji klientów i będą ich wspierać w realizacji programów terapeutycznych i innych
- możliwość finansowania programu z PO KL
- współpraca ze Stowarzyszeniem Kobiet na Rzecz Kobiet, możliwość korzystania z zasobów finansowych i kadrowych tej organizacji pozarządowej

2.5. Program aktywności lokalnej będzie obejmował działania w okresie od kwietnia 2008r. co najmniej do grudnia 2013 r., ponieważ taki jest okres finansowania przez EFS projektu systemowego „Przestrzenie rozwoju”, w ramach którego PAL „Wspieramy rodziny” będzie realizowany.

2.6. Opis i harmonogram planowanych działań w 2008 r.:

- utworzenie poradni rodzinnej przy PCPR, zatrudnienie kadry, ustalenie oferty, promocja – czerwiec 2008 r.,
- poradnictwo i terapia prowadzone przez poradnię według autorskich programów kadry – czerwiec- grudzień 2008 r.
- ewaluacja i przygotowanie sprawozdawczości – grudzień 2008 i styczeń 2009 r.

W ramach PAL będziemy stosować środowiskową pracę socjalną, instrumenty aktywnej integracji (co najmniej dwa dla osoby lub rodziny), działania o charakterze środowiskowym i inne działania o charakterze integracyjnym.

Na realizację programu w 2008 r. potrzebna jest kwota 577.127,50 zł, z czego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie w ramach tegorocznego budżetu posiada wkład własny w wysokości 77.700 zł, zaś o pozostałą kwotę w wysokości 480.270 zł wnioskuje w ramach projektu systemowego w poddziałaniu 7.1.2. do Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekty systemowe z założenia są realizowane do końca 2013 r., więc finansowanie PAL „Wspieramy rodziny” z tego źródła może trwać do tej daty. Szczegółowy budżet przewidziany na realizację poszczególnych części składowych programu i podział odpowiedzialności za realizację poszczególnych części składowych programu zawiera załącznik nr 1 i 2 do niniejszego Programu Aktywności Lokalnej „Wspieramy rodziny”.

3. Uzasadnienie realizacji PAL „Wspieramy rodziny”:

Osoby zagrożone marginalizacją, osoby niepełnosprawne, bezrobotne, usamodzielniający się wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych mają niskie kompetencje społeczne i zawodowe, co utrudnia im znalezienie pracy i zdobycie źródła utrzymania.

W powiecie bytowskim nie ma poradni małżeńskiej, rodzinnej, łatwego dostępu do psychologa, pedagoga, terapeuty, brakuje więc infrastruktury do pracy socjalnej z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Rodziny dysfunkcyjne są niewydolne wychowawczo, a dzieci zagrożone umieszczeniem poza rodziną biologiczną. Tradycyjne metody pracy socjalnej są nieskuteczne w przypadku rodzin z większą liczbą dysfunkcji, zwłaszcza bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

U większości rodzin korzystających z pomocy społecznej jednocześnie występuje kilka problemów społecznych. Ci ludzie mieli możliwość dokonania zmian w swoim życiu, jednak ta możliwość nie została wykorzystana. Trzeba objąć ich programem, który będzie w głównej mierze ukierunkowany na zmotywowanie do podjęcia pozytywnych zmian i reintegracji ze społeczeństwem.

W tym celu zastosowany zostanie program aktywności lokalnej (PAL) pn. „Wspieramy rodziny”, prowadzony w oparciu o innowacyjną metodę Konferencji Grupy Rodzinnej (KGR), który właśnie pozwala na zaangażowanie otoczenia społecznego osoby wykluczonej społecznie w procesy motywacyjne. Odpowiednio przygotowane osoby z najbliższego otoczenia społecznego osoby wykluczonej są źródłem wsparcia w procesie reintegracji. Aby zmotywowane do podjęcia zmian w swoim życiu osoby mogły uzyskać pomoc specjalistów, potrzebna jest poradnia rodzinna o zasięgu powiatowym.

Aby uniknąć finansowania administracji koniecznej w przypadku utworzenia poradni jako samodzielnej jednostki budżetowej, poradnia taka może powstać przy PCPR jako jeden z działów. Poradnictwo specjalistyczne jest zadaniem własnym powiatu wynikającym z zapisu art. 19 pkt.2 ustawy o pomocy społecznej. Nie ma przeszkód formalnych, aby taką poradnię utworzyć przy PCPR. Dodatkowym atutem takiego rozwiązania jest możliwość finansowania działalności poradni z PO KL do końca 2013 roku.